

Bod č.

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

16. novembra 2018

Návrh

Zámer Bratislavského samosprávneho kraja k nepoužívaniu herbicídov na báze glyfosátu

Materiál predkladá:

RNDr. Ing. Marian Viskupič
riaditeľ Úradu BSK

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Stanoviská komisií

Zodpovedný:

RNDr. Ing. Marian Viskupič
riaditeľ Úradu BSK

Spracovatelia:

JUDr. Matúš Šaray
vedúci právneho oddelenia

JUDr. Daniela Šurinová
referent právneho oddelenie

Bratislava
november 2018

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. /2018

zo dňa 16. 11. 2018

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A . s c h v a ľ u j e

zámer nepoužívať na ničenie burín a ruderálnych rastlín herbicídy na báze glyfosátov na verejných priestranstvách vo vlastníctve Bratislavského samosprávneho kraja a snažiť sa používať prípravky na ekologickom princípe.

B . o d p o r ú č a

obciam a mestám na území bratislavského kraja nepoužívať na ničenie burín a ruderálnych rastlín herbicídy na báze glyfosátov na verejných priestranstvách v ich vlastníctve a v správe, ale ako alternatívu použiť prípravky na ekologickom princípe.

C . u k l a d á

riaditeľovi Úradu Bratislavského samosprávneho kraja požiadať právnické osoby, ktorých zriaďovateľom je Bratislavský samosprávny kraj, aby nepoužívali na ničenie burín a ruderálnych rastlín nachádzajúcich sa na verejných priestranstvách v ich správe herbicídy na báze glyfosátov, ale ako alternatívu používali prípravky na ekologickom princípe.

Termín: 31.12.2018

Dôvodová správa

Bratislavský samosprávny kraj v zmysle zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov a to okrem iného aj tým, že sa podieľa na tvorbe a ochrane životného prostredia.

V Programovom vyhlásení vydaným vedením Bratislavského samosprávneho kraja je jednou z priorít bratislavskej župy ochrana zdravia obyvateľov, životného prostredia a prírodných zdrojov, ako aj zmierňovanie negatívnych dopadov zmeny klímy. Vedenie Bratislavského kraja sa rozhodlo systematicky pokračovať v ochrane zdrojov pitnej vody a znižovaní znečistenia životného prostredia, kam bezpochyby patrí aj používanie herbicídov na báze glyfosátu určených na odstraňovanie burín a ruderalných rastlín.

Glyfosát je chemická látka (derivát glycínu), ktorý slúži ako širokospektrálny vysoko účinný herbicíd. Glyfosát je teda účinná látka mnohých systémových herbicídnych komerčných produktov (napr. Roundup a iné), ktorá sa zvyčajne používa na listy rastlín odkiaľ sa rozšíri do celého systému rastliny, kde blokuje syntézu bielkovín, čím rastlinu zahubí. Považuje sa za látku, ktorá keď sa dostane do vodného prostredia, môže byť pre obojživelníky a ryby škodlivá. Znižuje biodiverzitu ničením kvetov a voľne žijúcich rastlín, čím ničí potravu pre opeľovače, hmyz a vtáky. Poškodzuje pôdu, v ktorej narúša biologické a chemické procesy a znižuje schopnosť pestovaných plodín viazať dusík. Stopové množstvá tejto látky sa postupne z pôdy dostávajú aj do pitnej vody a celého prírodného cyklu. Podľa Medzinárodnej agentúry pre výskum rakoviny je od roku 2015 glyfosát zaradený medzi pravdepodobné karcinogény pre človeka (skupina 2A). Už v septembri 2015 Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky adresoval Ústrednému kontrolnému a skúšobnému ústavu poľnohospodárskemu výstrahu s návrhom opatrení na ochranu verejného zdravia spočívajúcich v neaplikovaní prípravkov s glyfosátom na verejných priestranstvách ako sú parky, ihriská, rekreačné plochy, okolie školských a zdravotníckych zariadení, obytné zóny atď.

V súčasnosti sa na území Slovenskej republiky používa vo veľkom množstve na ničenie buriny hlavne na poliach, ale aj na verejných priestranstvách. Problém s používaním je teda v jeho masívnom využívaní, ako súčasť zmesí s neistým účinkom a obtiažny výskum skutočných dopadov na životné prostredie a na človeka. Používa sa na jar pri príprave pôdy na siatie, počas celej sezóny na likvidáciu buriny a tráv vo vinohradoch a ovocných sadoch, ale napríklad aj na „dosušenie“ plodín pred žatvou – a to najmä repky olejnej a obilia. V posledných rokoch sa používa aj na likvidáciu vyrastených strnísk, aby sa pole nemuselo na jeseň orať. V minulosti sa však glyfosát ako náhrada orby takmer vôbec nepoužíval. Jeho použitie je finančne nákladnejšie ako orba, no menej prácne. Toto zľahčovanie má však vážne následky na biodiverzitu už beztak chudobnej poľnohospodárskej krajiny. V poľnohospodárstve je oveľa bezpečnejším a trvalo udržateľnejším riešením napríklad striedanie pestovaných plodín, výber vhodných odrôd, pestovanie zmiešaných kultúr, pravidelná jesenná orba, zníženie spotreby umelých hnojív a rešpektovanie vhodného obdobia na žatvu.

Bratislavský samosprávny kraj sa bude snažiť udržiavať zeleň a starať sa o dreviny, trávniky a ostatné rastliny podľa ekologických zásad. Bude sa snažiť používať proti škodcom rôzne prírode blízke postupy a nevyužívať herbicídy na báze glyfosátov. Rozhodnutie je motivované snahou zlepšovať kvalitu životného prostredia nielen pre súčasných obyvateľov kraja, ale aj pre ďalšie generácie.

Ako podklad na spracovanie dôvodovej správy boli použité články a informácie z internetových stránok a odbornej literatúry dostupné v elektronickej podobe.

Stanoviská komisií Zastupiteľstva BSK

Bod: Zámer Bratislavského samosprávneho kraja k nepoužívaniu herbicídov na báze glyfosátu

Názov komisie	Stanovisko komisie k návrhu materiálu	Hlasovanie	Akceptované / Neakceptované	Zpracované / Nezpracované
Finančná komisia	odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe	Prítomní 6 Za 6 Proti 0 Zdržal 0 Nehlasoval 0		.
Komisia dopravy	odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať a schváliť materiál v predloženej podobe	Prítomní 7 Za 7 Proti 0 Zdržal 0 Nehlasoval 0		
Komisia zdravotníctva a sociálnych vecí	odporúča Zastupiteľstvu BSK uvedený materiál prerokovať a schváliť	Prítomní 12 Za 12 Proti 0 Zdržal 0 Nehlasoval 0		
Komisia školstva, športu a mládeže	odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe	Prítomní 7 Za 6 Proti 0 Zdržal 1 Nehlasoval 0		

Komisia životného prostredia, regionálneho rozvoja a územného plánovania	odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe	Prítomní 8 Za 8 Proti 0 Zdržal 0 Nehlasoval 0		
Komisia majetku, investícií a verejného obstarávania	nebola uznášaná schopná	Prítomní Za Proti Zdržal Nehlasoval		